

Enno Stap

Stap is deelnemer in het project omtrent natuurlijk afkalven van Wageningen Universiteit. Hij kijkt uit naar de ontwikkeling van opfokcentra die het groeiverloop vastleggen.

Aantal koeien:	40
Ras:	verbeterd roodbont
Hoeveelheid land:	60 hectare akkerbouw, 25 hectare grasland

Deze partij aardappelen gaat volgende week weg voor McDonald's. Duizend ton in totaal. De rest laat ik nog even liggen in afwachting van hogere prijzen', vertelt Enno Stap in zijn aardappelopslag, waar een constante temperatuur heerst van 7 graden Celsius. 'Het is deze periode druk op het land, terwijl tegelijkertijd de koeien volop kalven. Gisteren hebben we bieten gezaaid en tussendoor kregen vijf van onze koeien een spiraal. Ik wil hen graag insemineren om volgend jaar een meer gespreid afkalfverloop te krijgen.'

Voedsel voor het bodemleven

Enno en Liesbeth Stap (beiden 38) runnen samen een gemengd bedrijf met een akkerbouw- en vleesveetak in Marknesse. Vorig jaar verhuisden Enno's ouders Jan (63) en Nel (63) naar een huis in de buurt en sindsdien wonen Enno en Liesbeth met hun gezin op de boerderij. Jan Stap springt nog geregeld bij. Liesbeth werkt als relatiebeheerder voor de Rabobank in de Noordoostpolder.

De 60 hectare akkerbouw vormt de hoofdtek op het bedrijf, al vervullen de 40 verbeterd roodbonten wel degelijk een rol van betekenis. 'De vaste mest op het land is voedsel voor het bodemleven. Zo maken we het cirkeltje rond. Bovendien bespaart het ons kunstmest en verlaagt het daarmee de kostprijs', vertelt Enno Stap. Hij voert ook varkensmest aan, waardoor een kaligift uit kunstmest overbodig is. 'Dat is snel rendabel als zuivere kali 2,50 euro per kilo kost, terwijl de varkensmest voor niets op het

Akkerbouw en vleesveehouderij met verbeterd roodbont vullen elkaar mooi aan bij familie Stap

Het cirkeltje rondmaken

Soms is het een moment extra druk, maar de combinatie van een akkerbouwbedrijf en een vleesveehouderij heeft vooral voordelen. Enno en Liesbeth Stap voeren hun verbeterd roodbonten geen krachtvoer. De akkerbouw tak profiteert van gratis mest.

tekst Tijmen van Zessen

land wordt gebracht. Kunstmest heeft toch altijd een licht verzurende werking op de grond.'

De gunstige wisselwerking tussen akkerbouw en vleesvee uit zich ook in lagere kosten voor het vee. 'Stro voor de koeien hoeven we niet te kopen, dat telen we zelf. En het afval dat overbleef na het sorteren van de aardappelen voor onze huisverkoop benutten we in het verleden als voordelig voer voor de koeien. Tegenwoordig voeren we eigen tarwe, die we zelf pletten met een tweedehands machine', vertelt Jan Stap.

Enno knikt: 'We voeren geen korrel krachtvoer en de koeien halen een gemiddeld geslacht gewicht van tussen de 450 en 500 kilo. De kostprijs van ons eigen voer ligt op 14 cent per kilo. Daarvoor kan ik geen vleesveebrok kopen.' De laatste twee maanden voor de slacht stuurt Stap zijn koeien naar de handelaar, die ze afmest op een specifiek rantsoen. 'Dat werk moet je kunnen, dat is een vak apart', verduidelijkt Jan Stap.

Fokken op bekkenbreedte

De liefde voor de verbeterd roodbonten begon na een stage bij Tinus Kruithof in Blankenham. 'Hij behoort tot de top van de dikbilfokkerij en schonk mij na de stage twee embryo's uit zijn Margafamilie,' weet Enno Stap zich nog goed te herinneren. 'Daar kwam een vaarskalf van Martin uit voort, waarmee ik op de keuring in Utrecht direct 1a werd, toen had ik het virus te pakken.'

Nu zit Stap in het bestuur van het verbeterd roodbontstamboek en is hij een van

de acht deelnemers aan het project Natuurlijk Luxe van Wageningen Universiteit. 'We selecteren dieren waar we mee verder fokken op bekkenbreedte. Het gaat om de ruimte van binnen, zodat het dier natuurlijk kalft. Daarvoor wordt het opgemeten, want die ruimte kun je met het blote oog niet zien. Onze Jessie 4 was vorig jaar in Ermelo 1a en had het breedste bekken van de stal, maar was van binnen de smalste van onze veestapel.' Deze ervaring bij Enno Stap komt overeen met de waarnemingen van bestuursleden die in Engeland zijn gaan kijken bij een vergelijkbaar project. 'Het bedrijf dat ze daar bezochten, was een extreem voorbeeld, waardoor sommigen zeiden: "Als het zo moet, hoeft het van ons niet." Een enkel dier had meer weg van een melkkoe dan van een vleeskoe.'

Engels sperma

Volgens Stap weigeren veel supermarkten in Engeland het vlees te verkopen van rassen waarbij de kalveren in hoge mate met de keizersnede ter wereld komen.

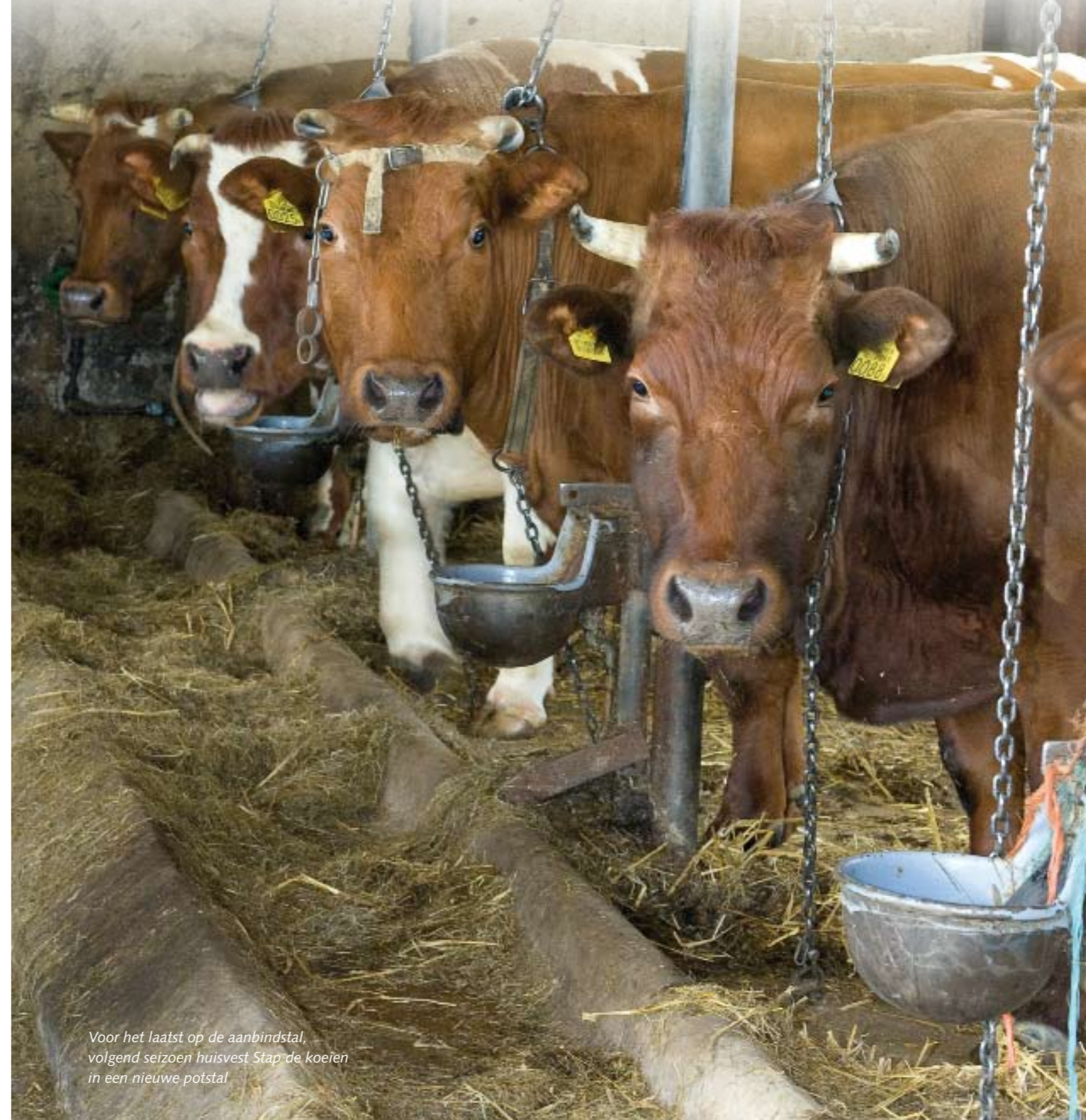
Ondanks de ervaring van het stamboekbestuur is het project niet gestaakt en blijft ook Stap gewoon deelnemer. 'Als het hier dezelfde kant op gaat als in Engeland, hebben we geen keuze', vertelt Jan Stap. 'Maar de critici zouden hier eens moeten kijken hoe vlot en schoon een keizersnede verloopt. Binnen een kwartier staat de koe weer gewoon te vreten en is het kalf al aan het drinken.' De vijf dieren die van een spiraal zijn voorzien, wil Enno Stap insemineren

met uit Engeland geïmporteerd sperma. Dat is geselecteerd op een gunstige fokwaarde afkalfgemak van de dochters. 'Het is de kunst om dieren te fokken die fijn geboren worden, maar er vervolgens goed ingroeien. We streven naar dieren die hoogtemaat en luxe combineren. Het gaat uiteindelijk ook om de kilo's' Hij wijst op het initiatief van de opfokcentra om het groeiverloop van stiertjes te registreren. 'Het is opmerkelijk

hoeveel verschil er tussen de groeicurve van verschillende stiertjes zit. Als het zo ver komt dat er stieren geveild worden, zie ik het zeker als een kans om een dekstier te kopen met een hoge jeugdgroei. Met de bedoeling dat zijn nakomelingen deze eigenschap ook bezitten.'

Op dit moment dekt Stap voornamelijk met eigen stieren. Hij toont vol enthousiasme Ilse Jan, een zoon van zijn met 89 punten opgenomen Bjarne. Ilse Jan mag

het komende seizoen aan de bak. En als het staiseizoen weer aanbreekt, is er als het goed is een gloednieuw onderkomen. 'We gaan een simpele potstal bouwen, van collega's hoor ik dat iedereen terugkomt van de hellingstal. Het is onhandig met uitmesten en dieren staan er in hun eigen vuil. We waren toe aan een nieuwe opslagloods en combineren die meteen met een nieuwe stal voor de koeien.' Kortom: de cirkel is rond. |

Voor het laatst op de aanbindstal, volgend seizoen huisvest Stap de koeien in een nieuwe potstal